

PARTIZANŲ VEIKLOS DOKUMENTAI

DZŪKIJOS RINKTINĖS ŠTABO PARENGTOS PARTIZANŲ VEIKLOS TAISYKLĖS

Ne anksčiau 1945 m. birželio mėn.

Dzūkijos partizanų veiklos taisyklės

I. Tikslas

Atstatyti Lietuvos nepriklausomą valstybę su sostine Vilnium ir Klaipėdos uostu.

II. Bendrieji nuostatai

Tinkamesniam partizanų veiksmų koordinavimui Dzūkijoje veikia partizanų daliniai ir nepriklausą jokiai organizacijai sujungiami į stambesnius vienetus, sudarant Dzūkijos partizanų rinktinę, kuriai vadovauja partizanas Rinktinės vadas – karininkas.

Partizanų rinktinė yra grynai karinė ginkluota organizacija, kurios šiuo metu opiausias tikslas ginklu ir žodžiu kovoti prieš raudonąjį terorą, raudonusius okupantus ir jiems pasidavusius tautos išdavikus.

Partizanais gali būti vyrai ir moterys.

III. Organizacija

Rinktinėi vadovauja rinktinės vadas. Prie rinktinės vado veikia jo paties sudarytas Partizanų Rinktinės štabas iš šių skyrių:

1. Operacijos ir organizacijos,
 2. Sekimo ir ryšio,
 3. Sanitarinis,
 4. Ūkio,
 5. Spaudos ir propagandos skyrius.
- Skyriams vadovauja rinktinės vado skirti skyrių viršininkai.

IV.

Savistoviai veikia partizanų daliniai, ne mažesni būrio sąstato, sudaro grupes. Iki šiolei buvusieji vadai skaitomi grupių vadais.

Grupės vadas atsako už tinkamą grupės partizanų auklėjimą, karinį jų parengimą, karinių veiksmų tikslumą ir už visus jo grupės dislokuojamame rajone partizanų veiksmus. [...]

Drausmės palaikymas

Drausmė partizanų daliniuose turi būti sąmoninga, bet griežta. Drausmei palaikyti vadovujamasi Lietuvos kariuomenės drausmės statutais.

Didesniems nusižengimams spręsti, kuriems drausmės statute numatytos pabaudos per mažos, sprendžia rinktinės partizanų teismas.

Rinktinės partizanų teismas vadovujasi ir naudojasi karo lauko teismo teisėmis. Partizanų teisme sprendimai galutiniai ir tuojau vykdomi.

Nusižengėlius į teismą pristato grupių vadai kartu su kaltinamąja medžiaga ir kaltintoju.

V. Partizanų teisės ir pareigos

Narys - kovotojas drausmingas, karštai mylįs Tėvynę ir pasiryžęs dėl jos mirti, narsus, stiprios valios, pasitikįs savim ir savo vadais, kantrus, pastovus ir atkaklus – toks buvo Lietuvos kovotojas nepriklausomybės kovų laikais, toks jis turi būti visada, toks jis ir bus. [...]

Iš kiekvieno lietuvių partizano tautiečių mylinčios širdys, didžiavimosi dvasia ir Tėvynės darbe, iš kitos pusės pikta priešų valia reikalauja pavyzdingo elgesio, rūpestingos ir apgalvotos savo veiksmų kontrolės. Kiekvienas netaktiškas [lietuvių] p[artizano] elgesys ar veiksmas tauriesiems lietuviams suteikia skausmą ir gėdą, kenkia Tėvynės garbei ir priešui leidžia varyti pikta propagandą, šmeižti ir niekinti [lietuvių] p[artizano] vardą. [lietuvis] p[artizanas] turi pilnai įsisąmoninti, kas yra partizanas, jo paskyrimą, kovos būdą, o ypač gyvai pajusti didelį skirtumą nuo bandito. Visais atvejais visuomenės akyse turi sudaryti pasigėrėtiną – legendišką didvyrio, laisvės kovotojo įspūdį. Jis su visais mandagus, rimtas, tvarkingas, taurus, blaivus, teisingas ir drausmingas. Griežtai draudžiama girtuokliauti, leisti išsiveržti piktai neapykantai, nevaldomam žiaurumui, patyčioms, nešvankiems koliojimams, keiksmams ir kitiems žeminantiems įgeidžiams.

[...]

Dzūkijos Partizanų Rinktinės Štabas

Laisvės kovos 1944–1953 metais [sudarė Kuodytė D., Kašėta A.], Kaunas: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, 1996, p. 139–143.

TAURO APYGARDOS PARTIZANO PRIEŠAIKOS TEKSTAS

Aš prisiekiu Visagalinčio Dievo akivaizdoje vardan kritusių brolių už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę uoliai dirbti Nepriklausomos Lietuvos atstatymo darbą, nesigailėdamas nei jėgų, nei gyvybės, griežtai pildyti vadovybės įsakymus, didžiausioje paslapyje laikyti veikimą, nesidėti su priešais ir viską pranešti savo viršininkams. Man yra žinoma, kad už šios priešaikos sulaužymą būsiu baustas mirties bausme. Tai, ką pasižadu, tegul Dievas užlaikyti man padeda.

Nenugalėtoji Lietuva: Lietuvos partizanų spauda (1944–1949) [sudarė Liekis A.], Vilnius: Valst. leidybos centras, 1995, p. 116–117.

TAURO APYGARDOS ŠTABO ĮSAKYMAS PARTIZANŲ KOVINIAMS VIENETAMS APIE KOVOS TIKSLUS IR UŽDAVINIUS BEI RINKTINIŲ VEIKIMO PLOTUS

Operatyvinis, Nr. 1

1945 m. rugpjūčio mėn. 22 d.

Žemėlapis 1:500 000

Visai slaptai

I. Aplinkybės. Anglosaksai ligi šiol dar vis tebeveda diplomatinis santykius su SSSR ir kaip naudingą sąjungininkų tolimesniam karo vedimui stengėsi bolševikų pozicijas palikti vis dar tokias pat. Matomai, bolševizmo niekinimo ar diplomatinio spaudimo, ar konflikto keliu pradžia kol kas neatėjo. Be to, turint galvoje, kad anglosaksai dėl visų pastangų, kad bolševizmo klausimas būtų išspręstas ne karo priemonėmis, maoma, kad šitokia padėtis galima neilgai, bet vistiek užsitęs. Tuo

tarpu visą laiką vyksta lietuvių tautos naikinimas ir yra pavojus, kad kol ateis aktyviam veikimui laikas, gali mums pritrūkti gyvosios jėgos ir priemonių.

Išvada. Pagrindiniam tikslui siekti, tai yra atstatyti visišką Lietuvos nepriklausomybę, tenka kol kas slaptai organizuoti karines lietuvių jėgas ir ruošti ateities veikimui, taupant gyvąją jėgą ir priemones.

II. Uždavinys Apygardai: 1) Išsaugoti kuo daugiau gyvosios jėgos ir surinkti ginklų ir karinės medžiagos. 2) Vesti kovą su lietuviškai-rusiškais bolševikais. 3) Žadinti tautą morališkai Nepriklausomybės siekimui.

III. Jėgų išdėstymas ir uždaviniai: Apygardos veikimo plotas: iš vakarų – Rytprūsių siena, iš šiaurės ir rytų skiriamoji siena eina Nemunas, iš pietų – buv. administracijos linija su lenkų okupuota Lietuvos dalimi.

Apygardos veikimo plotas padalinamas į 5 Rinktines.

[...]

Laisvės kovos 1944–1953 metais [sudarė Kuodytė D., Kašėta A.], Kaunas: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, 1996, p. 88–90.

PARTIZANŲ KREIPIMASIS Į TAUTĄ

Į TAUTĄ

Mūsų Tėvynė Lietuva pavergta. Eina aštunti mūsų vergijos metai. Visi okupacijos žiaurumai mus išmokė suprasti laisvę. Ne tik suprasti, bet už ją ir gyvybę aukoti. Veltui paskutinysis okupantas naudoja žiauriausią smurtą. Kas laisvę pažino, vergijoje nebus. Verčiau garbinga už Tėvų Žemę mirtis, o ne azijatams vergija. Mes esame sena, garbinga, laisvės verta tauta. Vargas tam, kad mums pastos kelią į Laisvę. Sekdami užsienio ir okupantų spaudą pastebėjote, kad mūsų Laisvė per septynerius metus nebuvo taip arti, kaip dabar. Dar 1944 m. mes buvom pasaulio lyg užmiršti. Šiandien net ir didžiųjų pasaulio valstybių vadai randa reikalo savo parlamentuose kalbėti apie mus. Šimtai užsienio lietuvių ir net svetimtaučių organizacijų yra sukurta kovai už mūsų Laisvę. Nors pasaulį jaudina šimtai įvairiausių painiavų, mūsų reikalas nėra paskutinėje vietoje. [...]

Klaidinga ir migdanti tautos budrumą pažiūra, kad geriau aktyviai nesipriešinti, ramiau elgtis, tada ir aukų skaičius bus mažesnis. Tai tinka galbūt kultūringam okupantui, bet ne siaurapročiui, žiauriam, mėgstančiam naikinimą azijatui. Mes užtikriname, kad jei nebūtų buvę pasipriešinimo, jau pusės mūsų čia nebūtų. Mūsų vaikai jau kalbėtų kita kalba, turėtų kitą galvosėną. Tai bailių ir savanaudžių tikinimas. Mes nesame vergai, kad už pusbadį gyvenimą gyvuliškai būtume kankinami, kad mus bukapročiai pusberniai mokytų. Esame lietuviai, laisva tauta ir laisvai norime gyventi. Toks laikinas mūsų susitraukimas, paklusnumas, ramus vergijos jungo nešimas darytų be galo slegiantį įspūdį ir kreiptų kitomis vagomis mūsų reikalą užsienyje. Kai didžiosios valstybės kardu gins savo teises ir pasaulines rinkas, nemanykite, kad jos ramiai mums besilaikant pasiūlys tokią laisvę, kokios mes norime. Su ramiais vergais jau niekas nesiskaito! [...] Per trejus metus išbandėm įvairius kovos būdus. Radom teisingą tiktai vieną: tautos atmatoms - šnipams nėra mūsų tėvynėje gyvenimo. Visoki svieto perėjūnai ir kitataučiai šnipai turi iš mūsų tėvynės pradingti. Tie Lietuvos išgamos, kurie viešai okupantų eilėse dirba, yra žinomi ir jų galima pasisaugoti. Tai be garbės lietuviškos iškamšos, už kurių nugarš stovi okupantai, verčių tuos ruporus kalbėti Maskvos kalba. Iki šiol mes daug kur tu slaptųjų šnipų pasigailėjome, jie gi mus apvylė naujomis Sibiro aukomis. D a u g i a u p a s i g a i l ė j i m o n e b u s. Mes juos gerai žinome, mūsų akis yra visur, net dokumentaliai mes žinome jų užkulisinius darbus. Kai jų darbai šauks atlyginimo, mes ne visada, kaip iki šiol, darysime įspėjimą.

Mes įspėjame taip pat tuos bailius ir išgyvenimu susirūpinusius lietuvius, kurie grasinami sutinka savo draugus šnipinėti. R e i k a l a u j a m e a t s i s a k y t i. Dėl savo vaikų, žmonos, duonos kąsnio jų negali kitus Sibiro katorgon išduoti. Yra ir jų vaikai. Ieškok kitos tarnybos, arba eik pas mus, arba į Sibirą! Bet svetimų nekaltų žmonių sąskaiton gyventi neleisime. [...]

Broliai ir sesės! Junkime jėgas! Laisvė nebe už kalnų! Globokime, remkime vieni kitus! Amžina garbė ir atminimas už tautos Laisvę kritusioms aukoms! Pagarba ir tautos dėkingumas kovotojams už Tėvynės laisvę! Greitai Gedimino kalne pakelsime amžiams trispalvę plevėsuoti.

Demokratinio lietuvių sąjūdžio vadovybė

Okupuota Lietuva,
Vilnius

[*Laisvės šauklis*, 1948 02 24, nr. 8.]

Nenugalėtoji Lietuva: Lietuvos partizanų spauda (1944–1949) [sudarė Liekis A.], Vilnius: Valst. leidybos centras, 1995, p. 226–228.